

Sygn. akt IV CSK 366/14

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa E. Spółki Akcyjnej w K.
przeciwko M.

w B. i L. w Rzeczypospolitej Polskiej w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 3 grudnia 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 20 stycznia 2014 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu Okręgowego w B. z dnia 25 czerwca 2013 r., w ten sposób, że zasądzoną kwotę 843 671 zł obniżył do kwoty 421 835,50 zł oraz zasądził tytułem kosztów procesu kwotę 24 700,50 zł.

Skarżący powołali w skardze kasacyjnej obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazali przyczyny objęte art. art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego połączyli z potrzebą wyjaśnienia: rozumienia sformułowania „nieuzyskaniu gwarancji” zawartego w art. 649⁴ § 2 w związku z art. 649⁴ § 1 k.c., w szczególności, czy obejmuje on każdą sytuację, w której niezależnie od przyczyny, gwarancja nie została udzielona, czy też o taki brak gwarancji, który powstał z przyczyn obciążających inwestora; czy wymaganie z art. 649⁴ § 1 k.c. jest spełnione także wówczas, gdy termin wskazany przez wykonawcę, nie krótszy niż 45 dni, nie pozwoli inwestorowi, z przyczyn od niego niezależnych, na załatwienie niezbędnych formalności, związanych z udzieleniem gwarancji; czy przepis art. 649¹ § 1 k.c. ma zastosowanie w każdym przypadku, nawet, jeżeli świadczenie pieniężne inwestora nie jest w danej chwili zagrożone niewypłacalnością, jak również w przypadku posiadania zabezpieczenia alternatywnego, wskazujących na brak zagrożeń ze strony inwestora; czy odstąpienie od umowy, z powołaniem się na nieprzedstawienie żądanego zabezpieczenia, w sytuacji nieistnienia konieczności ustanowienia go lub gdy nieudzielenie gwarancji jest efektem sytuacji niezależnej do stron procesu inwestycyjnego, może być oceniane przez pryzmat art. 5 k.c.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej podyktowana została rażącym naruszeniem: art. 484 § 1 w związku z art. 353¹ k.c. przez przyjęcie, że obowiązek zapłaty kary umownej został przewidziany w umowie o roboty budowlane; art. 5 w związku z art. 648⁴ i art. 484 k.c. polegającym na uznaniu, że nie stanowiło

naruszenia prawa oświadczenie pozwanego o odstąpieniu do umowy oraz nie było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, stosownie do art. 58 § 2 w związku z art. 649⁴ i art. 484 § 1 k.c. Tego rodzaju naruszenie dotyczyło także przepisów postępowania: art. 378 § 1 w związku z art. 382, 328 § 2 i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 386 § 1 i art. 385 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek zaskarżenia o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz eliminację orzeczeń oczywiście wadliwych, bądź dotkniętych nieważnością postępowania, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarzania orzeczeń niesatysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przesądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występuje istotne zagadnienie, zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zatem okoliczności przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 do 4 k.p.c. Nie podlegają natomiast badaniu podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Założenie wymagania objętego art. 398⁴ § 2 k.p.c. zostanie spełnione, jeżeli zostaną przedstawione w skardze kasacyjnej i uzasadnione przesłanki o charakterze publicznoprawnym, stanowiące podstawę wstępnej, merytorycznej oceny przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że skarżący powinien wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których wyłoniło się zagadnienie, sformułować je, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto motywację, że rozwiązane go jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11; z dnia

11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz.151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.).

Przedstawione przez skarżących zagadnienie nie odpowiada wskazanym wymaganiom. Poruszone w nim kwestie nie stanowią nowego i nierozwiązanego dotychczas problemu. Skarżący oczekują natomiast dokonania przez Sąd Najwyższy subsumcji ustalonych przez Sąd Apelacyjny faktów do właściwej normy prawnej, co należy do Sądu merytorycznie rozpoznającego sprawę i objęte jest procesem stosowania prawa, nie zaś jego wykładni. Ponadto postawione pytania nie mają abstrakcyjnego charakteru i jako osadzone w realiach sprawy, zmierzają do poddania ocenie zaskarżonego orzeczenia. Skarżący nie uwzględniają tego, że zwykle wątpliwości interpretacyjne związane są z procesem stosowania prawa, a zatem nie każde mogą być kwalifikowane jako istotne i nowe.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. to zasadność widoczna od razu, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy wywodów zamieszczonych w skardze, wskazująca, że zaskarżone orzeczenie nie powinno się ostać. Doszło bowiem do kwalifikowanego, czyli oczywistego naruszenia prawa, którego skutkiem było wydanie przez Sąd drugiej instancji orzeczenia oczywiście wadliwego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.). Analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia w świetle jej podstaw oraz motywów zaskarżonego wyroku nie daje przesłanek do oceny, iż kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi konsekwencję rażących błędów w zakresie wykładni i stosowania prawa, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej.

W sprawie nie zachodzi nieważność postępowania przed Sądem drugiej instancji, którą Sąd Najwyższy w granicach zaskarżenia bierze pod uwagę z urzędu.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.